

Decision

РЕШЕНИЕ

№ 3876

София, 03/18/2011

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният административен съд на Република България - Трето отделение, в съдебно заседание на двадесет и първи февруари две хиляди и единадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЙОРДАНКА КОСТОВА
ЧЛЕНОВЕ: ПАНАЙОТ ГЕНКОВ
ЕМАНОИЛ МИТЕВ

при секретар	Десислава Александрова	и с участието
на прокурора	Красимир Ангелов	изслуша докладваното
от съдията	ЕМАНОИЛ МИТЕВ	

по адм. дело № 14986/2009. ☐

Производството е по реда на чл. 87 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), във вр. с чл. 145, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на Мариам Фирузи Бостанабад, гражданка на Иран, срещу решение № 495 от 20.10.2009 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет на Република България.

В жалбата се сочи, че административният орган е постановил незаконосъобразен административен акт и същият противоречи на разпоредбите на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ.

Ответната страна - председателят на ДАБ при МС, не изразява становище по жалбата.

Представител на Върховната административна прокуратура дава мотивирано заключение за неоснователност на жалбата и за законосъобразност на обжалвания административен акт.

Върховният административен съд - трето отделение, в настоящият съдебен състав, след като прецени данните по делото

и доводите на страните, намира, че жалбата е подадена в срока по чл. 87 от ЗУБ от лице с пряк и личен интерес от оспорване - адресат на обжалваната заповед, поради което е процесуално допустима. Разгледана по същество жалбата е частично основателна.

С обжалваното решение е постановен отказ за предоставяне статут на бежанец и хуманитарен статут на жалбоподателката на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 във вр. с чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ. Административният орган е приел, че от изложената бежанска история по отношение на Бостанабад не съществува риск от преследване или реална опасност от тежки посегателства по смисъла на закона в страната по произход Иран.

Решението е законосъобразно в частта относно отказа на административния орган да предостави на Мариам Фирузи Бостанабад статут на бежанец по чл. 8 от ЗУБ и необосновано в частта относно отказания на чужденеца хуманитарен статут. От данните по делото се установява, че производството пред ДАБ е образувано по молба на Мариам Фирузи Бостанабад, гражданин на Иран, по народност-турчин, с религиозна принадлежност- мюсюлманка- шиит - за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут по реда на ЗУБ.

Председателят на ДАБ е изпълнил задълженията си по чл. 58, ал. 6 от ЗУБ. Запознал е молителят, чрез писмени указания на разбирам за него език, за реда за подаване на молбата, за процедурата, която ще се следва, и за неговите права и задължения, както и за организации, предоставящи правна и социална помощ на чужденци.

В изпълнение на чл. 63а с кандидата са проведени две интервюта за изясняване на личната му бежанска история, изявленията от които са обективирани в протоколи, приложени по делото.

Установено е, че причината за напускането на Иран е несигурността, в която живее тя и семейството ѝ. Изтъква, че свекъра ѝ/баща на съпруга ѝ/ е бил служил при Шаха в периода 1970 г. до 1972 г. След смяната на режима цялото му семейство имали проблеми в Иран от страна на новата власт. Съпругът ѝ – Шахин Геймати Абриз -е последовател на Шаха, въпреки че не членува в никоя политическа партия или организация.

След изясняване на бежанската история на молителката, интервюиращият орган е изготвил становище до председателя на ДАБ (рег.№ УП - 3628 от 14.08.2009 г.), в което мотивирал предложението да бъде отказан статут на бежанец и хуманитарен статут на Мариам Фирузи Бостанабад.

Към административната преписка са приложени справки на дирекция "Международна дейност" към ДАБ при МС,

съдържаща данни за общественно-политическата обстановка в Иран, спазването на човешките права, политическите партии и организации, правозащитните организации, паспортният и пропускателен режим на ГКПП, наказателното и религиозно преследване на иранските граждани, положението на турските азери в Иран, има ли преследване от страна на властите, свободата на движение в Иран и зад граница, отношението на иранските власти към завърналите се кандидати за международна закрила, чиито молби са отхвърлени.

В съдебното производство от процесуалния представител на Шахин Мариам Фирузи Бостанабад е представено удостоверение от Секретариата на Реза Пахлави в превод на български език.

По отношение на отказа на административния орган за предоставяне на статут на бежанец по отношение на молителката, обжалваното решение е правилно.

Съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея.

В производството пред ДАБ жалбоподателката твърди, че е напуснал Иран заради страха ѝ от преследване във връзка с принадлежността на свекъра ѝ в Шаха, както и личното отношение на съпруга ѝ/също кандидат за предоставяне на убежище и статут/ и поддръжка на режима на Шаха. С оглед на тези твърдения правилен е изводът на административния орган, че бежанската история не налага извода за наличие на материалноправните предпоставки по ЗУБ за предоставяне на бежански статут по отношение на иранската гражданка.

Жалбоподателката разказва за инциденти, свързани основно с роднините на съпруга ѝ, датиращи над 20 години назад във времето, което налага извода, че чужденецът не изпитва основателен страх от преследване, осъществено от официалните власти на страната му, както обосновано е приел административният орган. Поради това правилно административният орган е приел, че по отношение на кандидата не се установява преследване, съгласно признаците по чл. 8 от ЗУБ и поради това искането за закрила в тази част правилно е отхвърлено.

Решението, в частта, в която е отказан хуманитарен статут на Мариам Фирузи Бостанабад, настоящата съдебна инстанция

намира за незаконосъобразно.

С решение от 17.02.2009 г. на Съда на Европейските общности по преюдициално запитване е дадено тълкуване на разпоредбата на чл. 15, ал. 1, б. "в" вр. чл. 2, б. "д" от Директива 2004/83/ЕО за установяването на минимални стандарти относно условията, на които трябва да отговарят гражданите на трети страни или лицата без гражданство, за да могат да кандидатстват за статут на бежанец, или на лицата, които по други причини имат нужда от международна закрила, и относно съдържанието на предоставената закрила, а именно: 1) съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че той представлява специфична цел поради присъщи на неговото лично положение елементи; 2) съществуването на такива заплахи може изключително да се счита за установено, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава-членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи.

Съгласно чл. 9, ал. 1 от ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства, по т. 1 от смъртно наказание или екзекуция; т. 2. от изтезание или нечовешко или унижително отнасяне, или наказание; т. 3. тежки и лични заплахи срещу живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт. Тежките посегателства могат да възникнат от действия или бездействия на държавен орган или организация, на която държавата не може или не желае ефективно да противодейства, а реалната опасност от тежки посегателства може да се основава на събития, настъпили след като чужденецът е напуснал държавата си по произход, или на дейност, извършена от него след отпътуването му, освен ако тя е извършена единствено с цел чужденецът да получи закрила по този закон- чл. 9, ал. 2 и ал. 3 от ЗУБ. От така цитираните разпоредби е видно, че същите са приети с цел да съответстват на Директива 2004/83/ЕО.

Принципът на единно тълкуване на Общностното право налага

на националните юрисдикции и власти на държавите-членки на Общността да прилагат постановените решения по преюдициални запитвания при аналогични случаи. Поради това посоченото по-горе тълкуване е задължително и следва да се вземе предвид при решаването на настоящия казус.

В удостоверение на Центъра за подпомагане на хора, преживели изтезание - АСЕТ, след изясняване на случая на жалбоподателя, съпоставен и с данните от експертното изследване е направено заключение, че Мариам Фирузи Бостанабад е жертва на насилие, причинено от представители на официалната власт, което позволява да го приравним към понятието изтезание. Това експертно заключение не е обсъдено от административния орган. По отношение на представеното удостоверение на Секретариата на Реза Пахлави административният орган е приел, че същото следва да бъде поставено под съмнение относно неговата достоверност и съотносимост с останалите събрани от административния орган доказателства по конкретния случай. С тези мотиви административният орган го е изключил от доказателствения материал. В него е записано, че Мариам Фирузи Бостанабад е била политически активист срещу Ислямската Република Иран за каузата на свободен и демократичен Иран. Предвид произхода му и при съществуващите обстоятелства неговото връщане в страната би било равносилно на това да се подложи на голяма несигурна и неизвестна рекриминация от сегашния режим. Въпросното удостоверение е представено от адв. Калоянов в съдебно заседание на 21.02.2010 г. и на него ответникът - ДАБ не е оспорил достоверността му, поради което документът като официален свидетелстващ документ е годно доказателствено средство ползващо се с материална доказателствена сила за фактите, които удостоверява. Като е игнорирал удостоверението председателят на ДАБ е постановил решение без да е изследвал в съвкупност всички доказателства по преписката и правнорелевантните факти. При новото разглеждане административният орган следва да събере необходимите данни и в тази насока.

В случая следва да бъде добавено и следното, в хипотезата, когато молбата за закрила се възприеме за неоснователна, поради липса на конкретните основания по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, даващи право на бежански или хуманитарен статут, административният орган е длъжен да се мотивира и относно принципа "non refoulement" /забрана за връщане/, залегнал в чл. 4, ал. 3 от ЗУБ, въведен с чл. 33, ал. 1 от Конвенцията за статута на бежанците, който е длъжен да спазва. В конкретното административно

производство председателят на ДАБ е следвало да извърши преценка дали в случай на връщане на чужденеца в страната му произход, той е изложен на опасност от изтезания или друга форма на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание. Изследване за нарушение на този принцип се извършва въз основа на представените в хода на производството доказателства относно обстановката в страната. Видно от представената справка, съществуват данни, че положението на човешките права в Иран се влошава, Продължават нарушения като екзекуции по бърза процедура, изчезвания, мъчение или друго унижително отнасяне, произволни арести и задържания, продължителен арест и задържане в изолация, лоши условия в затворите, липса на справедлив и честен процес и т.н. В съдебната власт съществуват обществени съдилища, които се занимават с граждански и наказателни дела, има революционни трибунали, в които се водят процеси за престъпления срещу сигурността, контрабанда на наркотици и действия, подкопаващи Ислямската република. Присъдите, издадени в тях са окончателни и не подлежат на обжалване. Изложеното, данните за което се съдържат в преписката, налагат задължително на административния орган да обсъди последствията, които биха били налице, в случай на връщане на чужденеца в страната му произход. Задължението, което административният орган има в този случай произтича не само от нормата на чл. 4, ал. 4 от ЗУБ, но то директно и пряко следва от примата в действието на разпоредбата на чл. 19, ал. 2 от Хартата на основните права на Европейския съюз по отношение на всички административни и съдебни органи и гражданите на Европейския съюз. Нарушавайки изискването да съобрази административния си акт с изискванията на чл. 19, ал. 2 от Хартата на основните права на Европейския съюз и с нормата на чл. 4, ал. 4 от ЗУБ, председателят на ДАБ е постановил административния си акт в противоречие с материалния закон, поради което решението следва да се отмени, а преписката да се върне за ново произнасяне от административния орган. Водим от изложеното, Върховен административен съд - трето отделение,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Мариам Фирузи Бостанабад, гражданин на Иран, срещу решение № 495 от 20.10.2009 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет на Република България в частта, с която е постановен отказ за предоставяне на статут на бежанец на чужденеца.

ОТМЕНЯ решение № 495 от 20.10.2009 г. на председателя на

Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет на Република България в частта, с която е отхвърлена молбата на Мариам Фирузи Бостанабад - гражданин на Иран, за предоставяне на хуманитарен статут.

ВРЪЩА делото в тази част като административна преписка на председателя на Държавната агенция за бежанците към Министерския съвет за ново произнасяне.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба, подадена в 14-дневен срок от съобщението до страните, пред 5-членен състав на Върховния административен съд.

**Вярно с оригинала,
секретар:**

ПРЕДСЕДАТЕЛ:/п/ Йорданка Костова

ЧЛЕНОВЕ:/п/ Панайот Генков

/п/ Еманоил Митев

Е.М.